

Orodja podobe

Tema številke so mere in ukrepi, s katerimi lahko tako ali drugače vplivamo na ohranjanje ali spreminjanje podobe grajenega in naravnega okolja. Prvič, so to formalizirane odločitve, ki odražajo trenutno kulturno raven vladajočih političnih struktur ali znanja načrtovalcev, in so predstavljene v obliki smernic ali načrtov. Drugič, so to želje, hotenja, vedenja posameznikov o prostoru in gibanju, ki posredno ali neposredno vplivajo na vsebino sprejetih odločitev, in ki se neprestano spreminjajo, navadno v nasprotju s prej sprejetimi odločitvami. Tretjič, so to tehnološko, ekološko, ekonomsko in drugače označeni parametri spreminjanja prostora, ki so posledica predhodnega nadzorovanega ali nenadzorovanega razvoja, katerih namen je izboljšanje kakovosti bivalnega in naravnega okolja ali le racionalno izkoriščanje prepoznanih možnosti prostora.

Predmet zanimanja so torej formalne plati podobe prostora, recimo temu "papirna stvarnost". To so zadeve, ki so opredeljene z zakoni, podzakonskimi akti in izvedbenimi dokumenti, z različno stopnjo togosti ali elastičnosti uveljavljanja, pač kakor izvajalcu prostorske politike ustreza.

Predmet zanimanja so tudi neformalni vidiki podobe prostora, navadno izražene s pridevniki: lepo, majhno, kmečko, mestno, monumentalno, nemarno, grdo, lepo, prijetno, grozno, čisto, umazano, idr., ki navadno niso proizvod le vizualno sprejetega, temveč izraz osebnega dožemanja prostora.

Predmet zanimanja so nazadnje tudi tehnološke, ekonomske in psihološke oznake prostora, pri čemer se življenjski prostor razume kot prepleten funkcionalni sistem, naravnega in grajenega okolja, kjer so podobe le zunanji kazalci neke strukture.

Orodja podobe naj bi torej bila vedno v funkciji udejanjanja izbranih ukrepov za ohranjanje ali spreminjanje prostora. Vendar nikoli niso sama sebi namen. Prav tako niso stalnica, ki bi bila ustrezna za vse čase, niti stalnica, ki bi veljala za ves prostor enako. Pri razmišljanjih o orodjih podobe pač gre za dileme v pojmovanjih, motiva spremembe (gonila, vodila, razloga) in predmeta spreminjanja v končnem dejanju (izrazne prvine, vzorca, detajla, poudarkov, razlagalca). Če se razumevanje omenjenih pojmov zameša, tj. motiv postane predmet spreminjanja in obratno, pri tem pa ima tisti, ki pojma napačno razume, moč uresničitve svoje zmote, lahko to privede do nasprotovanj, konfliktov, ali še hujšega – slabe podobe.